

SLOVENSKI PRIMOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglasom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poština plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev 22.

GORICA DNE 2. JUNIJA 1948.

Cena L. 15

Tretja obletnica

naše največje žalosti in našega največjega upa

Medtem ko nekrščanski in zaslepljeni ljudje svetoblinško zavijajo oči in slovenske narode kar v celoti psujejo kot komuniste, ko bi morali vedeti, da so jih morda vprav oni sami vrgli v objem rdečega nasilja, obhajamo mi na prvi petek in prvo soboto v juniju obletnico, ki bo ostala za vse čase največja obletnica katoliških Slovencev. To je 3. obletnica nečloveškega pokolja tisočev slovenskih mož in fantov, katere je hinavsko zavezništvo dveh sovražnih si tabarov izročilo razorožene peščici mednarodnih zločincev.

In kaj so zagrešili ti naši možje in fantje? Njihovi grehi — vsaj glede vsebine velja to — so bili sledeči:

1. Prvi njihov greh je bil ta, da so oni, najbolj željni narodne svobode, že pred šestimi leti spoznali to, kar so mnogi drugi narodno čuteči Slovenci in borci za resnično narodno svobodo (tudi v OF) spoznali šele po 1. 1945. — in kar ostali svet spoznava šele zadnji čas, t. j. da je bila OF le pomožna organizacija, s katero so hoteli maloštevilni slovenski komunisti zavladati nad slovenskim narodom.

2. Drugi njihov greh je bil ta, da so po grenkih izkušnjah spoznali strahovito, pogubnost komunizma, ki jo je tako jasno prikazal vsemu svetu Pij XI. v svoji okrožnici Divini Redemptoris.

3. Tretji njihov greh je bil ta, da so se hoteli poslužiti vseh moralno dovoljenih sredstev, da sebe, svoje družine in svoj narod tudi za ceno življenja obvarujejo največje nesreče rdeče diktature.

4. Četrty njihov greh je bil ta, da so bili prepričani, da najdejo pri vseh krščanskih in demokratičnih državah ras-

zumevanje za svojo borbo. Bratske krvi niso hoteli po nepotrebnem prelivati in zato so se po koncu vojne izročili tistim, od katerih so bili prepričani, da se tudi oni borijo za iste ideale prave demokracije in svobode.

5. Morda so zagrešili tudi ta peti greh, da se niso takoj po izročitvi odpovedali svojim idealom in se brezpogojno postavili v službo partije. Morda bi jim bila v tem primeru odpustila vso preteklost, kot je odpustila tudi neštetim resničnim zločincem iz drugih tabarov.

Toda podoba teh in drugih slovenskih žrtev brezbožnega nasilja postaja iz leta v leto svetlejša. Vedno več je Slovencev in tujcev, ki spoznavajo in priznavajo, da je vprav v njih slovenski narod kot malokateri pokazal čudovito odpornost in junško požrtvovalnost v borbi proti tisti temni sili, katero je krščanstvo obsodilo in katero ves demokratični svet danes priznava kot največjo nevarnost za človeka vredno življenje vseh narodov.

Če v tej borbi niso uspeli, tega ni kriv slovenski narod, ki je bil po njihovi zaslugi na najboljši poti popolnega ozdravljenja, ampak za njihov navidezni in začasni poraz nosi krivdo vse ostali svet, ki takoj po vojni ni znal jasno razlikovati dveh diktatur od ljudi, ki eno in drugo odklanjajo, kar so delali naši mučenci.

Tako je dobil naš narod na tisoče mučencev za krščansko demokracijo. In prav ti mučenci, med katerimi je gotovo tudi veliko pravih mučencev za sv. vero, so naš up za boljšo bodočnost.

Molimo zanje in posnemajmo jih v požrtvovalni ljubezni do Boga in naroda!

Mučeništvo slovenske duhovščine se nadaljuje

Dne 24. maja je šel dolinski župni upravitelj g. Smerkolj s šolsko mladino maševat v sočersko jamo, kakor je to že stara navada. Vas Sočerb je onstran razmejitvene črte v pasu B. Po sv. maši, ko so se bili ljudje že skoro vsi razšli in se je župni upravitelj odpravljal na pot domov, so ga pri vходу v jamo napadli štirje moški, hoteč ga po stopnicah pahnuti nazaj v jamo, da bi se tam ubil. Z mašnikom je bil tudi domačin iz Doline Pepi Mahnič, ki je gospodu prišlo na pomoč. Otroci in nekatere ženske so se začeli jokati in klicati na pomoč. Duhovnik se je tudi sam branil, kakor je pač mogel v talarju. Posrečilo se mu je, da se je izmaknil vsaj največji nevarnosti in se nekoliko odstranil od vhoda. Tu pa so ga napadali tolkli s kamenjem po glavi in vsem telesu, da je bil ves krvav. Prav tako so do krvi pretepli Mahniča in cerkovnika. Nato so jih pustili in se odstranili proti jugoslovanski meji. G. Smerkolj se je nato silo vleklo do vasi Sočerb, kjer so ga za silo obvezali in očistili. Tedaj se je prikazala slavna narodna zaščita, ki vedno nastopi, ko je tako zločinsko dejanje, druge izpustila, g. Smerkolja pa pridržala. Na poti proti Dolini so oni štirje zločinci — hjaže preoblečeni — nadlegovali še druge ljudi in nekatere tudi ranili. Nato so se izgubili v varstvo narodne zaščite, kjer se taki banditi čutijo res najbolj varne.

Zakaj se je izvršil ta napad? Eno se zdi gotovo: napad je bil pripravljen, kajti g. Smerkolj je bil za ta praznik povabljen od tamkajšnjih oblasti, naj pride maševat. Narodna zaščita je v kritičnem trenutku bila odsotna kakor vedno, ko gre za napade na duhovnike. G. Smerkolj je pripravil v župnijo šolske sestre, ki bodo vodile otroški vrtec in tudi drugače pomagale pri dušnem pastirstvu. G. Smerkolj je pokazal, da jemlje dušnopastirstvo resno in je žel tudi že lepe uspehe. Zato se mu je moralo nekaj zgoditi. Med okupacijo so isti neznaki odpeljali iz Doline in umorili župnika č. g. Sancina. Sedaj bi skoro ubili g. Smerkolja.

G. Smerkolj je na glasu, da si je zelo prizadeval za kar najbolj dobre odnose s rdečimi diktatorji. Ko je bil ves ranjen in strgan, je gotovo mislil na veliko resnico, da komunisti pod nobenim pogojem ne marajo živeti z duhovnikom v miru, ako se ta ne odpove svojim načelom.

Sedaj se nahaja v bolnišnici v Koprju. Pozneje bodo pa skušali ugotoviti, da je on sam izval napad in da zasluži kazni, ki bo primerna za tako pohujšanje.

Plačilo za obrekovanje

Med volivno agitacijo je komunistično glasilo »Unità« v Rimu grdo obreklo msgr. zja Franca Robertija, tajnika konzistorialne kongregacije, češ da je prigolfulal 50 tisoč dolarjev. Ta je vložil tožbo proti odgovornemu uredniku kom. lista. Dne 24. maja se je vršila sodna obravnava, ki je dokazala, da je bila obdolžitev čisto navadna laž. Urednik je bil obsojen na 14 mesecev zapora, 150 tisoč lir globe v državno blagajno, 100 tisoč lir v popravilo škode, ki jo je utrpel monsinjor, (ta jih je takoj na sodišču nakazal v sklad za brezposelne v Rimu) in 30 tisoč za sodne stroške. — Ako bi bili komunisti zmagali pri volitvah 18. aprila bi bil ostal madaž goljufa na vesti »ljudska sodišča« v komunističnih deželah, to ve samo Bog. In tam je šlo stotisočem ne le za čast, ampak tudi za življenje. No, prišlo bo vse na dan, ker ni nič tako skrito, da bi kdaj ne postalo očito.

Unità bo morala svojo obsodbo ob-

javiti v listu in bo za eno sramoto bogatejša, — a poboljšala se ne bo, ker je pač komunističen list.

***

Tudi »Sočerb« in njenemu uredniku se je zgodila pred kratkim nesreča, da sta

bila radi obrekljivega pisanja proti poštenim Slovincem kaznovana. In ti notorični lažnivci bodo le naprej druge napadali kot lažnivec ob ploskanju frontašev, ki hočejo biti v temi in nevednosti.

OKNO V SVET

PALESTINA. — Sveto mesto Jeruzalem je v polni bitki med Judi in Arabci. Dasi je Varnostni svet zaukazal obeh strankama premirje in so Judje izjavili pripravljenost, so Arabci to odklonili, češ da bi premirje koristilo samo Judom. Ti bi s premirjem dobili možnost, dobaviti si novega streliva in se založiti z živili, ki jih že nič več nimajo. Tudi bi na ta način nadomestili hude izgube v svojih vrstah z novimi priseljenci, ki skrivaj prihajajo v Palestino. Zato je politični odbor arabske zveze sporočil ZN, da bi Arabci pristali na premirje le pod pogoji: 1. ukinitve vsakega nadaljnega priseljevanja Judov v Palestino, 2. razpustitve judovske vojaške organizacije Haganah in podobnih, 3. povrnitve ozemlja, ki so ga Judje zasedli na škodo Arabcev, 4. opustitve vsakega načrta za lastno judovsko državo v Palestini.

Ker ni misliti, da bi med seboj sprte velesle sprejele te arabske pogoje, bo šel pač boj naprej in v Jeruzalmu (ter po vsej Sv. deželi) bo tekla še kri in bodo kristjanom sveti in častiljivi spomeniki, kraji, poslopja, cerkve, samostani itd. verjetno tudi postali vojne razvaline. Vernemu krščanskemu srcu je hudo ob tej misli. Pred stoletji so krščanski knezi na čelu križarskih vojsk hodili reševat Juzusovo domovino izpod mohamedanske oblasti, danes pošiljajo krščanske države tja orožje in ob enem pozivajo bojujoči se stranki, naj bi ga ne rabili. Zmeda nad vse zmede!

Na ta način se pripravlja na bližnjem Vzhodu poleg Balkana še drugi sodnodnik, ki bi znal zapetiti novo svetovno vojno.

ZDA IN SSSR. Napetost med obeh državama se veča, in sicer prav vsled ameriške ponudbe za sporazumljenje. Drug drugemu ne zaupajo in si očitajo neiskrenost. Amerikanci terjajo odprto igro na sedežu zborovanja ZN, Sovjeti pa zaprto igro za diplomatskimi kulisami. Zadnje vesti poročajo, da bo v prvi polovici junija obiskal Stalina Trumanov tekmeč in nasprotnik Wallace, ki podpira zakulisno sovjetsko igro.

ITALIJA. Novi ministri De Gasperi jevega kabineta so prisegli pred državnim predsednikom Einaudijem in nato je imel ministrski svet 26. maja svojo prvo sejo. Določili so v njej v glavnih potezah programatično izjavo vlade, ki jo bo prečital De Gasperi 31. maja najprej v poslanski zbornici in takoj nato v senatu pri njiju prvih sejah. — Min. svet je ob tej priliki tudi imenoval nove državne podtajnike za vsa ministrska mesta. Dvanajst podtajnikov so vzeli iz vrste demokrščanskih poslancev, dva pripadata socialistični stranki, trije liberalni in dva republikanski.

V juniju bo začela poslanska zbornica z resnim delom, kateremu bo mečala socialkomunistična opozicija vedno nova polena pod noge. Ker pa ima vlada v zbornicah večino, bo opozicija tam malo zalegla. Zato dela načelstvo kom. stranke v prvi vrsti načrte, kako bi oviralo vladno delo s hujskanjem ljudskih množic po državi. Stavke in demonstracije so za to razdratno delo kar najprimernejše. Že te dni stavkajo v provinci Rovigo kmetijski delavci in zato počiva košnja sena; kar ga je pa pokosenega, gnije na travnikih, medtem ko živina lačna moka po hlevih. V južni Italiji pa, kjer je žetev blizu, grozijo s stavko drugi desetisoči in postavljajo v nevarnost ves žitni pridelek, ki je v tej državni stiski za živila nad vse dragocen. Toda socialkomunisti vprav hočejo lakoto, obubožanje vseh, zmedo na vseh poljih. Povrh vsega imajo njih ceslice po deželi še vse polno orožja, ki

ga karabinerji dnevno iščejo in tudi marsikje najdejo ter kršitelje javne varnosti zapirajo. A predno bo vse orožje pobrano, bo še dolgo trajalo in do tedaj bo komunistem izvajal teror nad ubogim podeželskim ljudstvom, kakor ga je izvajal pri nas za časa vojne. Zato De Gasperijevo vlado ne čakajo lepi časi, ako se ne bo odločila za najenergičnejše korake, kakor bi bil ta, da bi po gotovem roku, v katerem naj bo še brez vsake kazni dovoljena oddaja orožja, določili smrtno kazen za tiste, ki bi se jim še našlo orožje. Z grožnjo, da bi ubijajo, so komunisti ustrahovali cele narode in jih spravili pod svojo oblast. Tako morajo biti tudi oni sami preganjani, da bo zagotovljena svoboda vsem državljanom. Kdor misli, da jih bo z miljšimi sredstvi ukrotil, je v popolni zmoti.

EVROPSKA KONFERENCA V HAAGU se je vršila od 7. do 11. maja t. l. Ta evropski neoficielni kongres je razpravljal o zadevi, ki je po eni strani nujna, po drugi strani pa silno zapletena. Kongresa se je udeležilo veliko število odličnih mož iz vse Evrope in je trajal le štiri dni. Bil je nekak zvočnik in vzpodbuda k nadaljnjemu delu za združitev Evrope. Po Churchillovem uvodnem govoru se je konferenca podala na praktično delo v treh ločenih odborih, to je v kulturnem, gospodarskem in političnem. Kulturni in gospodarski odbor sta dopolnila postavljeno nalogo ter postavila temelje, na katerih bosta nadaljevala z delom. Politični odbor je izdelal resolucijo s pozivom, naj se sestane evropski parlament. V parlament bi izvolili parlamenti sodelujočih držav svoje zastopnike. Tudi Nemčija naj bi bila vključena v Združeno Evropo. Ta resolucija izraža kompromis tako glede časa kakor glede namena. Na konferenci so namreč zastopali dvojno stališče; eni si želijo, da bi bila združena Evropa organizirana po vzorcu Združenih držav, drugi pa si želijo, da bi bila Evropa združena po vzorcu britanskega Commonwealtha. Tudi glede ustanovitve zbornice so delegati podali ločeno mnenje. Nekateri, kakor na primer g. Reynaud, želijo, da bi že letos izvolili ustavodajno zbornico na osnovi neposredne volivne pravice, drugi pa si želijo, da bi izvolili le nekako poskusno zbornico na podlagi posredne volivne pravice. Zmagalo je drugo mnenje; zapadna Evropa bo dobila zato svoj skupni parlament, ki bo izvoljen izmed poslancev vseh prizadetih držav.

MINISTRSTVO ZA DELO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. Letos proslavlja ameriško ministrstvo za delo 35 let svojega obstoja. Od leta 1884 je pač že obstajal urad za delo, leta 1913 pa je sklenil kongres ustanovitev delovnega ministrstva, katerega predstavnik je postal član vlade. Po besedilu zakona naj bi ta ukrep »pospeševal in podpiral blagostanje ameriških delavcev ter zboljševal pogoje dela.«

Od leta 1913 se je produktivnost ameriškega delavca več kot podvojila. Delovni teden se je zmanjšal od 50 na 40 ur, industrijski svet je sprejel mirno sistem kolektivnih pogodb. Temu ministrstvu gre tudi v velikem delu hvala za razvoj zakonodaje za socialno skrbstvo, za zakone o najnižji mezdni in za ustanovitev obširnega omrežja uradov za zaposlitev. Nedavno je to ministrstvo ustanovilo tudi urad za mednarodne zadeve, ki naj pospešuje neposredno sodelovanje sindikalnih organizacij pri zunanji politiki države, in je tudi omogočil, da se ameriški delavci lahko uradno udeležujejo dejavnosti Združenih Narodov.

Bog rešuje...

Listi poročajo iz južne Italije o raznih »čudežih«, ki se dogajajo tudi zdaj po volitvah in tako komunisti ne morejo več o njih trditi, da so »volivna propaganda«.

V cerkvi sv. Roka v kraju Prosida so ravno končali procesijo s krpom sv. Frančiška, ko so opazili, da z obraza kipa padajo debele potne kaplje.

V Castel San Giorgio blizu mesta Nocera so opazile razne osebe, da je Marija na neki slikki odpirala in zapirala levo oko. Mnogo ljudi je prišlo gledat, tudi duhovniki in škof, a sodbe niso izrekli o stvari.

V kraju S. Antimo imajo v neki kmečki hiši sliko, ki nekaj časa sem spreminja barvo na obrazu. Zjutraj je obraz rdečkast, zvečer blede.

V S. Angelo dei Lombardi je neki kmet sanjal o Mariji, ki mu je velela, naj na določenem kraju izkoplje jamo, kjer bo dobil 4 kače in kip M. B. Iste sanje je imel njegov oče. V pričujočnosti velike množice in krajevnih orožnikov so iz velike globine res izkopal, kar je bilo napovedano.

V Castellamare je delavec Franc di Lorenzo napovedal župniku, da bo deset dni po volitvah otvoril v župni cerkvi plesišče in da bo on prvi v njej plesal. Župnik pa mu je odvrnil, da mu bo isti večer, torej deset dni po volitvah, podelil zakrament poslednjega olja. Prav na napovedani večer je delavec padel v nezavest in kmalu po prihodu župnika umrl.

V Marcanise pri mestu Caserta je bila Ana Ferro vpisana s svojim možem v komunistično partijo. Neki večer je hčerka Lavra opazila na situ, ki je viselo na zidu, svetel križ. Mati ga je snela, umila in obrisala, a ko ga je zopet dela na prejšnje mesto, se je križ spet pojavil. Prišli so ljudje, prišel župnik, ki je situ poslal na škofijo v mesto Capua. Prej so napravili poročilo z mnogimi podpisi očividcev. Žena in mož sta postala goreča kristjana in izstopila iz partije.

Človek pogublja...

V Belgradu so uradno potrdili vest, da je bil aretiran mostarski škof msgr. Peter Cule. Kot poroča Reuter, so škofa aretirali pod splošno obtožbo zločinov zoper državo, niso pa pojasnili, katerih kaznivih dejanj ga dolže. Na ta način sta sedaj Hercegovina in Bosna brez rednih višjih dušnih pastirjev, za kaj sarajevski nadškof je v begunstvu, banjaluški je lani umrl v tujini, mostarskega so sedaj aretirali.

»Oserv. Romano« pripominja k tej novici: »Kakor se vidi, se sistem ne spreminja: priznavajo svobodo in pravice vere, toda istočasno odstranjujejo ravno tiste, ki bi morali to svobodo in pravice uživati. Ne preganjajo duhovnikov, toda kaznujejo jih pod splošno obtožbo zločinov zoper državo, to je zoper režim. O svobodi in pravicah vere sodi režim. In če duhovščina brani svobodo vere zoper režim, jih režim dolži zločinov zoper državo. In potem čuti režim še potrebo, da kliče zastopnike protestanskih cerkev celo iz Amerike, da pričajo o svobodi vere v FLRJ.«

Izšel je „Pastirček“
Zadnja letošnja številka

DOBRODELNA PISARNA

Delavci, kmetje in vsi ostali, ki ste v stiski za kak nasvet, prošnjo, posredovanje, obrnite se na Dobrodelno pisarno v Gorici Riva Piazzutta 18/I in boste dobili brezplačno pomoč.

Begunci in vsi, ki ste v tujini, obrčajte se na Dobrodelno pisarno v Gorici za vse informacije.

Dobrodelna pisarna je odprta vsak dan dopoldne in popoldne.

Komunisti so „miroljubni“

Pri raznih čistkah v mesecu aprilu na ozemlju ital. republike so odkrili sledeče količine orožja: 1 top, 34 možnarjev, 12 minometalcev, 174 težkih strojníc, 572 brzostrelk, 3.375 pušk, 1.530 samokresov, 1864 granat, 7.681 ročnih granat, 7508 topovskih krogel, 1021 bodal, 6412 petard, 1.047.000 nabojev za puške, 114 kvintalov razstreliva, 267 min, 1976 m zažigalne vrvice, 21 radioodajnih aparatov in 1563 raket. Dovolj ga je za majhno armado. In to je samo neznamen del tega, kar imajo komunisti skritega. Pa govori Fronta o kruhu, miru in delu!

DOMAČE NOVICE

Pobožnosti tega tedna

Duhovna obnova za žene

bo drevi ob 8. uri pri Sv. Ivanu in ne pri Sv. Antonu kot navadno.

Tridnevnik za praznik presv. Srca Jezusovega pri Sv. Ivanu

V sredo, četrtek in petek ob 8. uri zvečer bo govor, nato litanije presv. Srca Jezusovega in blagoslov.

Te pobožnosti naj se udeležijo vsi častilci presv. Srca, zlasti pa člani Apostolstva molitve.

Prvi petek

Radi te tridnevne odpade slovesna večerna ura češčenja v stolnici, kjer pa bo zjutraj ob 6. uri običajna pobožnost prvega petka.

Prva sobota

Na prvo soboto bo v stolnici ob šestih zjutraj navadna pobožnost. Ta dan bo tudi praznik svetogorske Matere božje in zato pričakujemo posebno veliko udeležbo.

Duhovna obnova za moške in fante bo kot vsak mesec pri Sv. Antonu v soboto zvečer ob 8. uri in pri Sv. Ivanu v nedeljo zjutraj ob 8. uri.

SKALNICA

Mesečni shod društva Skalnica bo v nedeljo 6. junija ob štirih popoldan pri Sv. Ivanu.

Mesečni shodi tega društva bodo odslej vedno na prvo nedeljo in ne več na četrto nedeljo vsakega meseca.

Procesija presv. Rešnjega Telesa

Letošnja procesija je bila sicer krajša, a udeležba je bila večja kot druga leta. Vse kaže, da se je versko življenje v Gorici dvignilo. Udeleženci so napolnili Travnik, kjer so prejeli po zahvalni pesmi blagoslov z Najsvetjšim.

Nato je bil naznanjeni govor slovitega pridigarja p. Lombardija D. J., ki je gotovo privabil marsikakega poslušalca.

Ko je govornik podajal verske in moralne misli, je zelo ugajal. Nekajkrat pa je stopil na opolzka zgolj politična tla in takrat se mu je tudi spodsrdilo. Pa

ter ni pomislil, da je imel nekaj tisoč slovenskih poslušalcev, ki imajo tudi zelo razvit narodni čut, katerega je on sam v govoru tako zelo poveljeval. In tako mu je ušla poleg nekaterih neobjektivnosti tudi kaka netaktnost napram slovenskim vernikom. Tudi pozabljanje na pomoč, ki jo nudi zapadni svet varnosti in obnovitvi Italije, nas je kot kristjane neprijetno dirnilo. — Veseli smo pa bili njegove glavne misli: *Italija naj se odlikuje z ljubeznijo in z njo naj doprinese največji delež k pomirjenju nasprotnojučih si sil dveh taborov, ki si stojita danes tako sovražno nasproti.*

Mi želimo, da bi bile tudi narodne manjšine v Italiji med tistimi, ki bodo v duhovno prenovljeni Italiji uživale poleg pravičnosti tudi sadove te ljubezni.

Toda že govor p. Lombardija nam priča, da bo tako popolna obnova krščanskega duha zelo težka.

Glede sveta onstran železne zavese bi pa radi opozorili, da se za krščansko civilizacijo ne borijo dandanes samo ljudje z lepimi besedami tostran zavese, ampak da je glavna fronta tega velikega boja prav za njo, kjer milijoni trpijo in umirajo za Kristusa in Cerkev — in za vse tisto, kar imenujemo krščansko civilizacijo.

Z žalostjo moramo ugotoviti, da italijanski zunanji pridigarji, ki prihajajo pridigati v naše mesto, veliko premalo poznajo čustvovanje italijanskih in slovenskih domačinov in zato nacionalne strasti bolj podžigajo, kakor da jih pomirjevali. — Najbolj razočarani so bili tisti, ki so upali, da bodo slišali svetnika. — Min. Piccioni je pokazal več razumevanja razmer.

Praznik presv. Rešnjega Telesa pa je prav tisti dan, ko bi morali vsi misliti na to, kako moramo biti v Jezusu eno, kakor je On z Očetom eno.

Prvo sv. obhajilo v Gorici

V nedeljo 30. maja je bilo pri deveti maši na Travniku prvo sv. obhajilo otrok z obeh slov. šol v Gorici. Sv. maša je darovala domači župnik msgr. Piculin. Slovesnost je priklicala v cerkev sv. Ignacija izredno veliko število vernikov, posebno moških, ki so napolnili prostorno cerkev do zadnjega kotička. Prvoobhajencev je bilo letos manj kot prejšnja leta, ker so se mnogi starši ustrašili stroškov, ki so v zvezi s prvim sv. obhajilom. Vendar se je pokazal njihov strah kot pretiran, zakaj dobrosrčni goriški verniki so na poziv gg. katehetov velikodušno priskočili na pomoč najrevnejšim, tako da so bili vsi otroci za to prihod primerno preskrbljeni. To si ohranimo v spominu tudi za naprej. Prvo sv. obhajilo naših otrok je skupna zadeva vseh in zato morajo imovitejši priskočiti na pomoč revnejšim, starši pa ne smejo odlašati s prejemom sv. zakramentov svojih otrok zaradi materialnih skrbi, ker se je izkazalo, da božja Previdnost poskrbi tudi zanje.

Pri sv. maši se je vse izvršilo v najlepšem redu, posebno je ugajalo ubrano petje prvoobhajencev pred oltarjem in solskih deklie na koru. Prav milo se nam je storilo pri srečanju, ko smo poslušali nežne otroške glasove, še bolj pa, ko nam je topla beseda g. kaplana na Travniku priklicala v spomin dan, ko smo mi sami kot prvoobhajenci klečali tako v cerkvi.

Kako je božja Previdnost vsestransko

skrbela za letošnje prvoobhajence, se je pokazalo še po sv. maši in popoldne pri otroški akademiji. Solsko vodstvo je namreč preskrbelo vsem otrokom in pevske kam res bogat zajtrk. Popoldne pa je bilo, kakor da bi Bog sam počakal, da so prvoobhajenci in starši prišli prej v prostore Solskega doma, kjer so imeli lepo akademijo, predno je poslal nad Gorico hudo nevihto. Ko je bil najhujši vihar, se je vršila akademija v čast prvoobhajencev in njihovim staršem. Tudi tu so nas otroci prvoobhajenci in deklie — pevke očarali s svojim ljubkim nastopom in izbranim petjem. Otroci, starši in vsi goriški verniki moramo biti Bogu in vzgojiteljem naših otrok hvaležni za tako lep in milosti poln dan.

Svetovišarska Marija je romala po Kanalski dolini

V pomladansko lepoto našega planinskega sveta je stopila svetovišarska Marija in prišla med nas kot romarica. Nam se je zdelo vse majniške krasote v obnovljeni naravi za Kraljico z Višarji premalo. Zato smo ji okrasili pota, koder je hodila, ji nasuli cvetja, ovenčali hiše z zelenjem in cveticami, postavili mlaje in slavaloke ter jo v procesijah spremljali od vasi do vasi. Te procesije naj bi bile spokorne, pa so bile bolj izraz naše ljubezni do višarske Priprošnje, izraz zahvale in veselja, da smo bili obvarovani vsakega večjega vojnega gorja. Predolgo bi bilo, da bi naštevati vse vasi in opisovali, kako so sprejemali tu in tam vzvišeno Romarico. Brez dvoma je bila najlepše sprejeta in počešćena v Zabnicah, v Rablju in na Trbižu. Celo na mejo je poromala, na Vrata, kjer je prehod iz Kanalske v Ziljsko dolino. Hotela se je od blizu pokazati tistim, ki jih ločijo meje od nje. Od vsepovsod so prihтели Korošci, da so jo počastili. Ti njeni častilci se kar niso mogli ločiti od nje. Marsikdo je imel solze v očeh, ko je odhajala. In glej čudo! Izjemoma so obmejne oblasti odprle za par ur mejo. Pregraje so padle in ljudje — znanci in sorodniki — so se lahko objeli in razgovorili. Na jugoslovanski meji niso imeli te tolažbe. Ljudje so stali v solzah daleč proč.

Zaključek romanja je bil v nedeljo 23. maja v Trbižu oz. v Zabnicah. Vsa duhovščina Kanalske doline je bila pri slovesni sv. maši, ki se je darovala na trbiškem trgu. Od blizu in daleč so prihтели Marijini častilci, da ji še enkrat izkažejo čast in se ji zahvalijo. Zvečer pa je bil povratek višarske Romarice v Zabnice, odkoder je 8. maja začela romati in odkoder bo 24. junija spet šla na Sv. Višarje.

Zaključna procesija v tih, temni noči je bila zelo lepa. Spredej mogočen misijonski križ, za njim pa dolga vrsta fantov in mož, ki so vso pot molili rožni venec. Sredi procesije se je bleščala na zlatega prestolu Marija, ki so jo nosili žabniški fantje in moške, okrog Marije pa sta bila venec deklet v belih oblekah in narodnih nošah ter častna straža gasilcev. Za Marijo je korakal cerkveni fantovski zbor in množica žena in deklet, ki so navdušeno prepevale. Pred cerkvi v Zabnicah je bil postavljen lep slavalok, s katerega so številni otroci — angelčki Marijo zasuli s cvetjem, medtem ko sta jo 2 deklici lepo nagovorili. Po zahvalni pesmi v cerkvi je ljudstvo še dolgo poljubovalo Marijin kip.

Naj bi bili sadovi te gorečnosti trajni!

† M. Fides Žvanut

Pretekli teden je umrla v uršulinskem samostanu č. m. Fides Žvanut iz znane goriške družine. Rajna je dolgo bolehal, in je radi rahlega zdravlja zelo trpela skoraj vse življenje. Bila je zelo nadarjena in ena najboljših profesorice uršulinskih šol. Staršem in sestram izrekamo iskreno sožalje, rajni pa Bog daj večni mir!

Procesija presv. Rešnjega Telesa v Novi Gorici

V sredo je prišel v Solkan novi apostolski administrator msgr. Toroš z namenom, da ostane tam par dni ter potem odide na birmovanje v Brda. Ko je prišel, so se zbrali na trgu okrog njega ljudje in so potem vsi veseli raznesli po Solkanu in okolici vest, da bo na praznik sv. R. T. pri njih novi škof. Vodil je procesijo ob udeležbi več duhovnikov in lepega števila vernikov. Bila pa je procesija popoldne ob 7. uri, ker je bilo zjutraj obvezno udarniško delo.

Kako se pa to ujema z zanesljivo vestjo, ki je prišla pred dvema tednoma, da oblasti ne priznavajo novega ap. administratorja za del goriške nadškofije, ki je prišel pod Jugoslavijo, nam še ni znano.

Binkošti v Ljubljani

Očividci pripovedujejo, da je bil v ljubljanski stolnici za binkošti velik navalmancev. Računajo, da jih je bilo okrog 3000. Pomožni škof je ves dan delil ta zakrament in nadaljeval tudi v ponedeljek. Kot je videti, ljudje dobro vedo, da so v takih preizkušnjah potrebni moči Sv. Duha in da jim je le ta v sedanjih stiskah pravi Tolažnik.

Naše služabnice

S članki pod tem naslovom nikakor nečemo netiti kakega razrednega boja med služabnicami in njihovimi gospodari ali gospodinjami. Nasprotno, naš namen je ta, da bi prvimi in drugim olajšali medsebojno razumevanje in spoštovanje ter vzajemno pomoč, ki jo zahtevata življenje pod isto streho in skupno delo v isti družini.

Vemo sicer, da si gospodinje in služabnice včasih stojijo nasproti kot psi in mačke in da gospodinje rade opravljajo svoje služabnice, kakor se tudi služabnice med seboj rade pritožujejo nad svojimi gospodinjami. Toda mi nečemo biti hujskači, ki bi taka nasprotja podpirali, ampak jih želimo rajši ublažiti in odstraniti.

Za to delo se čuti pisec teh člankov vsaj nekoliko poklicanega, ker ima veliko spoštovanje do tistih gospodinj, katere ravnaajo s svojimi služabnicami kot s svojimi otroki ali sestrami. Kako pravilno delajo take gospodinje, se bodo pozneje še bolj prepričale. S spoštovanjem do dobrih gospodinj združuje pisec pa tudi enako spoštovanje do dobrih in vestnih služabnic.

Prav za prav ima že iz prvih let svoje življenja neko posebno simpatijo do dobrih služabnic, ki so pravi zaklad vseh domov, ki potrebujejo družinskih pomočnic. Med njegove prve svetle spomine spadata dva, ki sta v zvezi z dvema služabnicama njegove domače

hiše. Prva je bila Tončka, druga pa Tinčka.

Zapadel je vlek sneg, največje zimsko veselje vseh naših otrok. Tončka ga je štiriletnega vzele v naročje in mu dala v roko veliko kepo snega. Tako sta čakala za hibernim vogalom na njegovo strica, ki se je vračal iz mesta. Ko je ta prišel mimo, je dobil, nič hudega sluteč, veliko kepo snega prav na klozbu... In tega se je mali porednež silno razveselil in bil neizmerno hvaležen Tončki, ki mu je pomagala do takega uspeha.

In prišlo je poletje in z njim njegov god, katerega se je sam komaj zavedal. Tisti dan je prišla služabnica Tinčka ter mu darovala za god majhen lonček z lepim rdečim nageljnom. Od takrat je prejel že veliko nageljkov v dar — enega tudi kot mlad učitelj od male Poldice v prvem razredu ljudske šole. — a najbolj živo se mu je vtisnil v spomin tisti nageljček iz prve zarje življenja in z njo hvaležno spoštovanje do dobre služabnice Tinčke.

Pozneje je spoznal v Gorici rajno Ivanka Kravos. — Naj ji bo posvečena ta spomin, ker ga je zaslužila. Bila je doma iz Skrilj. Pred prvo svetono vojno je bila v službi pri usmiljenih sestrah v ulici Dreossi in tudi pozneje jim je še pomagala v sirotišču na gradu, Stanovala pa je v mestu in njeno stanovanje je bilo pravo zatočišče vsakovrstnih služabnic, ki so imele v njej prav usmiljeno in res dobro mater. Z njimi je doživela tudi marsikatero razočaranje, kajti prišla je k njej tudi kaka malo-pridna ženska, ki je zlorabljala njeno dobro srce in jo celo okradla. Toda vkljub takim redkim razočaranjem je ohranila zaupanje do deklet, ki prihajajo z dežele v mesto v službo in katerim je tako potrebna kaka duša, ki se zanje zanima in jih podpira pri iskanju dobre službe in v drugih potrebah. In ta Ivanka, ki je že pred leti šla po večno plačilo, je pisцу zelo priporočala, naj se za služabnice zanima, ker da ona dobro ve, koliko naše služabnice velikokrat zlasti moralno trpijo v svojem stanu, in da so zato tako potrebne nekoga, ki ima zanje kaj nesebične dobrohotnosti.

Torej tako se je hotel pisec naslednjih člankov malo predstaviti, da koj od začetka razprši vsako nezaupanje in dvom nad tem, da želi našim služabnicam le dobro in da jim hoče z dobro besedo in svetom pomagati, da bodo v svojem stanu srečne ter Bogu in poštem gospodarjem dopadljive.

(Se nadaljuje)

DAROVI:

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:

N. S. v Gomci 1000; N. N. v Mirniku 200; M. P. 500; R. P. 100; pevski zbor pri Sv. Ignaciju namesto cvetja na grob č. sestri uršulinki Fides Žvanut 1500; v isti namen g. čna Pavla Černigoj z izrazom sožalja svoji kolegini Ivanki Žvanut 500 L.

Srčna hvala in iskreno sožalje čislani družini Žvanut ob izgubi hčerke in sestri č. M. Fides, uršulinke.

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Kotliška tiskarna — Gorica

Slovenski misijonar iz Pakistana piše

(Nadaljevanje in konec)

Drugi dan sem se na biciklu odpeljal v svojo »faro«, 20 km proti severu. Štiri dni pred Božičem smo imeli dež. Vendar se je cesta hitro posušila, da je bicikel šel. Zopet je bila slovesna maša — 26. decembra — in potem dobra pojedina, zvečer pa neizogibna »džatra«. Bilo je tako zelo mrzlo, da so mi od mraza kar zobje sklepetali, zato sem tiho izginil in se zaril v slamo na svoji postelji. Dne 27. dec. je bila sv. maša v drugi vasi. Popoldne sem bil že zopet doma.

Božič je minil. Če bi bil v Morapaju, bi bilo vse drugače: spovedovanje ves dan in ves večer in še drugi dan, v cerkvi petje in muzika, slovesna maša, obhajil brez konca in kraja...! Tukaj je bil prvi betlehemski mir...

Velika je razlika med 24-poganasom in njegovim misijonom ter našim misijonom tu v Sathkhirj. Namreč ta razlika, da so na zapadu sigurni za svoje vernike, ki so po večini že rojeni od katoliških staršev, dočim se tu lahko vsak čas zgodi, da se vsi naši verniki in katehumi kar čez noč povrnejo k veri svojih očetov. Kar koli začnemo, nikdar nismo gotovi, da bomo tudi končali. Vse to gre nekoliko na živce. Obenem so

naši ljudje silno ponosni in prepirljivi. V vsaki vasi mora biti nekaj strank, ki se med seboj prepirajo za vsako malenkost. Ubogi misijonar pa mora soditi in »krojiti pravico« tako, da se ne zameri ne tej ne oni stranki. Omnibus omnia esse! (Vsem biti vse!) Večkrat je to enostavno nemogoče! Posvetovanja z vaškimi »velmožmi« trajajo čisto pozno v noč, a na koncu le nič ne doseže. Tri mesece mi je vzelo časa, in koliko noči je šlo za posvetovanja in razpravljanja; koliko dni za poizvedovanja po vaseh, »shudimanja« in groženj, da sem končno vendarle spravil obe stranki! Zdaj so si nekoliko dobri, toda kaj lahko si pridejo zopet v lase.

Ravno to je tako težavno, ker nikdar ne vemo, pri čem da smo. Zato je potrebno res čisto nadnaravno pojmovanje in čist namen pri delu.

Tri leta sem bil župnik in tako mi je še marsikaj v krvi in navadi, kar se ne spodobi kaplanu. Molite malo zame, da bi postal ponižen in poslušen in da ne bi prevečkrat »skakal čez ojnice«, kot smo doma rekli.

Zadnji teden sem dobil od Katoliške knjigarne v Gorici 2 seriji brevirja; ena je iz leta 1937, a druga iz l. 1940. Čisto

novi Pustet, ki ga v Indiji sploh ni mogorče dobiti. Zraven je bil listek: »Poslija Vam brat Janko«. Janko je imel te brevirje spravljene 7 let; eden je darilo iz Ljubljane, drugi iz Splita. Samo štiri mesece je hodil paket od Gorice do Sathkhir, dočim hodijo pisma iz Indije v Pakistan včasih 2 meseca.

Ko sem bil v Kurseongu, sem bil vrtnar. Imel sem krasne vrtnice in polno raznega drugega cvetja. Glavna briga mi je bila, da je bilo vedno dovolj cvetja za cerkev. V Morapaju so sestre oskrbovale cerkev in se meni ni bilo treba brigati za cvetje. Tukaj v Sathkhiru sem hitro zasadil cvetni vrt. Dosti znojja je poteklo in debeli žulji so bili na rokah. A sedaj je urejen lep vrt pred hišo in vsak dan je sveže cvetje na oltarju, in bo še! Gojim tudi zelenjavo. Paradižniki lepo uspevajo; in solate je toliko, da jo tudi zajcem dajem. Začel sem se namreč pečati tudi z zajčerejo. Večkrat priskaklja »pohan« zajček na moč... Sedaj bom pobarval hišo od znotraj. In še dosti drugega dela me čaka. Poleg vsega tega je treba še bengalsko študirati, obiskovati svojo »faro«, v šoli poučevati, miriti prepire, poučevati katehume itd. Omnibus omnia esse in Christo Jesu!

Začeli smo zidati zavod za sestre. Najprej smo žgali opeko, 200.000 kosov,

ki se je izredno dobro posrečila. Nadškof je obljubil dati 10.000 rupij za novo poslopje. Ni ravno veliko v sedanji dražnji. Vendar upamo, da bo stavba pred deževno dobo pod streho. Silno težko je nabavljati material: cement, železo in druge stvari, ki jih ne moremo več dobivati iz Kalkute, ker je ta »čez mejo«. Tukaj je skladišče cementa 300 do 400 km daleč in prevoz je silno kompliciran in počasen. Gradili bomo hišo za sestre in šolo za dekleta. Vse bo iz opeke. Ko bo to izgotovljeno, bo prišla na vrsto cerkev, ki bo posvečena sv. Andreju Bobola. A kdaj bo to? Bog sam ve! In kje bomo dobili sredstva za cerkev? Če bi imeli v Ameriki kakega bogatega strica, ki bi bil pripravljen darovati nekaj tisoč dolarčkov! Potem bi stvar ne bila težavna. Tako pa... Upajmo, da nas sv. Jožef ne bo pustil na cedilu!

Nedavno sem prejel dolgo pismo od p. Mesariča. Zanima ga, kako naš sathkhirski misijon napreduje ter vprašuje za razne ljudi, ki se jih po osmih letih še živo spominja. Jaz mu večkrat pišem in ga obveščam o težavah in o delu med mučiji. On veliko moli za naš misijon in mi svetuje takole: »Kar imate postnih dni v cerkvenem letu, jih bom jaz izpostil za Vas. Vam se ni treba postiti, ampak pridno delajte za

duše! On je pravi apostol pobožnosti brezmadežnega Srca Marijinega. Jaz sem javno posvetil svojo najbolj zakrknjeno vas brezmadežnemu Sreču Marijinemu. Pa zaenkrat še ne vidim, da bi se ta trda srca tajala. Bo preteklo še nekaj časa. Pa moliti in trpeti moram še več in z neomajnim zaupanjem.

Od časa do časa doživimo stvari, ki dokazujejo, kakšne čudeže dela milost božja v človeških srcih. Tako n. pr. kako star razbojnik in tat ponižno prosi odpuščanja svojega soseda Linda, katerega je prej razžalil, in doda kot motiv: »Če bi jaz ne bil katoličan, bi te ponoči obesil na prvo drevo. A sedaj sem katoličan. Vera me uči, — kot pravi pater — da moram sovražniku odpustiti, kot je Jezus na križu nam odpustil!« — Deček iz naše misijonske šole se javno odpove svojemu očetu, ker ga ta sili, naj bi zopet postal pogan. »Jaz sem katoličan in sem v misijonski šoli in bom ostal katoličan. Oče, s teboj ne grem! Ti pojdi, kamor hočeš, jaz bom ostal pri patru!« Pa je oče ostal pogan ter razuzdano živl in se končno obesil. A njegov sin Boido je eden izmed najboljših dečkov v naši misijonski šoli in je sedaj zakristan. Ali ni Jezus ponosen na takega stražarja tabernaklja?...

Podpirajmo naše misijonarje zlasti z vsakdanjo molitvijo!